

4. Soder, R. Tomorrow's teachers. Missing Propositions in the Holmes Group Report/ Soder, R. // Journal of Teacher Education. – 2001. – P. 2-5.

Шерман О.М.,

доктор політичних наук, доцент,

завідувач кафедри

гуманітарних дисциплін та соціальної роботи

Львівського державного університету

безпеки життєдіяльності

ОСОБЛИВОСТІ ВИКОРИСТАННЯ МУЛЬТИМЕДІЙНИХ ПРЕЗЕНТАЦІЙ В ПРОЦЕСІ ВИКЛАДАННЯ ГУМАНІТАРНИХ ДИСЦИПЛІН

Мультимедійні презентації є варіантом реалізації принципу наочності як одного із загальнодидактичних принципів вищої школи. Цей принцип, попри його ґрунтовну розробленість в середній школі, в методиці викладання у вищих навчальних закладах досі не знаходить реалізації того масштабу, на який, безумовно, заслуговує. Наочність в процесі викладання навчального матеріалу традиційно вважалася необхідною лише у природничих дисциплінах, менше – в фізико-математичних, і явно недостатньо використовується в процесі викладання дисциплін гуманітарних.

Серед причин цього можна виділити суб'єктивні та об'єктивні чинники. До суб'єктивних належить те намагання не виходити за межі усталених традицій методичної теорії, яке на практиці часто переростає в певну ригідність мислення. Іншими словами, там, де академічна традиція вишу не передбачає активного використання наочності в процесі викладання гуманітарних дисциплін, наочність входить в щоденну практику повільно і мляво. Цю повільність підкріплюють об'єктивні чинники, головним з яких є обмеженість матеріально-технічної бази та, як наслідок, невміння використовувати

відповідну техніку. Там, де вона представлена кодоскопом з його допотопними плівками чи відсутня взагалі, важко вимагати від лектора активного використання наочних засобів. Крім всього іншого, існує й проблема аудиторій, оскільки для повноцінної демонстрації наочного матеріалу потрібний лекційний зал з екраном чи хоча б білою стіною.

Однак, на нашу думку, рано чи пізно ці негативні тенденції будуть подолані, хоча б через беззаперечні переваги наочного викладення навчального матеріалу. Як свідчить досвід, світові тенденції навчального процесу в кінцевому результаті стають частиною української педагогічної практики. Тому вартує детальніше розглянути форми й методику застосування мультимедійних презентацій.

По-перше, однозначною перевагою мультимедійної презентації є її варіабельність та універсальність. Несучи на собі відбиток індивідуальності її автора, презентація може складатися: 1) з текстового матеріалу; 2) з текстового та статичних ілюстрацій (схеми, діаграми, графіки); 3) з текстового та зображень; 4) з текстового та відеоматеріалу; 4) поєднувати усі попередні варіанти. Така презентація може бути використана не лише під час лекції, а й під час семінарського заняття як складова доповіді студента. Цікавим варіантом є використання мультимедійних презентацій під час семінарських/практичних занять для активізації творчих здібностей студентів та ініціювання обговорення тієї чи іншої теми. Наприклад, перегляд короткої презентації, присвяченій продовольчій проблемі, може ініціювати обговорення актуальних проблем людства та ролі глобальної соціальної політики в їх вирішенні.

По-друге, можливість залучення візуального матеріалу у статичній та особливо динамічній формі розкриває широкі можливості не лише для глибшого викладу змісту, а й пробудження інтересу та залучення уваги аудиторії.

Й, по-третє, саме мультимедійна презентація з її динамічністю якнайповніше відповідає специфіці кліпового мислення сучасної молоді з її мозаїчною свідомістю. Дослідження свідчать, що сучасна молодь погано сприймає

суцільні блоки інформації: для кращого сприйняття її варто подрібнювати, поділяти на окремі уривки, взаємопов'язані між собою. Інша особливість – перевага візуальних каналів сприйняття над вербальними – наслідок глобальної революції, описаної ще М.Маклюеном.

Для того, щоб всі переваги мультимедійних презентацій були реалізовані у повному обсязі, слід уникати типових помилок, виокремлених нами з власного й чужого досвіду. До них належать:

- 1) завелика кількість слайдів. Прагнучи продемонструвати презентацію, лектор починає поспішати, занадто швидко перегортаючи слайди; як наслідок, аудиторія мало що розуміє і ще менше запам'ятовує;
- 2) перетворення презентації на сторінку підручника: велика кількість тексту. Якщо мова йде про перенесення його в конспекти, виникають тривалі паузи, заповнювати які поясненнями марно, оскільки студенти все одно не чують, зайняті переписуванням;
- 3) перетворення презентації на набір ілюстрацій з мінімумом тексту. Відстежити зв'язок між ними дуже важко.

Окремо слід відзначити таку помилку, як гіпертрофію презентаційного матеріалу в структурі лекційного заняття, коли постать лектора фактично звужується до ролі пояснювача ілюстрацій, а лекція перетворюється на демонстрацію слайдів.

Отже, лише грамотна побудова мультимедійної презентації в поєднанні з органічною вбудовою в структуру лекції дозволяє розкрити в повному обсязі її навчальний потенціал та реалізувати гармонійне поєднання творчого підходу та принципу наочності.